

Mokslinės metodinės kultūros paminklų apsaugos tarybos 1968-1986 m. archeologinių tyrinėjimų suvestinė lentelė pagal tyrinėtų objektų rūšis

Tyrinė- jimų metai	Pil- liai	Pil- ka- py- niai	Sen- ka- piai	Ak- menų apli- nka	Sen. gy- ven- vie- tės	Akmens amž. gy- ven- vie- tės	Kaima- vietės ir dvar- vie- tės	Kaimo kape- liai	Nealš- kūs objek- tai	Iš vi- so
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1968	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2
1969	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
1970	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1972	2	-	-	2	-	-	-	-	-	4
1973	1	3	1	-	-	-	-	-	2	7
1974	-	5	10	1	-	-	-	-	4	20
1975	1	6	2	1	-	-	1	1	2	14
1976	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1977	-	-	2	-	-	-	-	-	-	2
1978	-	1	6	-	-	-	-	-	2	9
1979	-	-	2	-	-	-	-	6	-	8
1980	-	-	3	1	1	-	-	2	5	12
1981	-	2	3	-	1	-	-	2	4	12
1982	-	-	4	-	-	-	-	-	-	4
1983	-	-	5	-	-	-	-	-	-	5
1984	1	-	2	-	-	-	-	1	1	5
1985	1	-	2	-	-	-	-	-	1	4
1986	1	-	2	-	-	1	2	-	4	10
Iš viso	11	17	44	5	2	1	3	12	25	120

Archeologijos paminklų kartografavimas
Lietuvos TSR

Bronius Dekanis

Archeologijos paminklų kartografavimas yra jų lokalizavimas, teritorijų nustatymas ir pažymėjimas žemėlapiuose. Dabartinio ekonominio išsivystymo sąlygomis be nustatytų teritorijų neįmenoma archeologijos paminklų apskaita, apsauga ir tyrimas. Todėl archeologijos paminklų kartografavimas yra vienas iš svarbiausių Lietuvos TSR kultūros ministerijos Mokslinės metodinės kultūros paminklų apsaugos tarybos Archeologijos skyriaus (MMT AS) darbų paminklų apskaitos ir apsaugos srityje.

Archeologiniai žemėlapiai Lietuvoje pradėti sudarinėti jau XIX a. pabaigoje. Įvairiu laiku išleisti trys žemėlapiai (atlasai) su daugumos archeologijos paminklų sąrašais (F. Pokrovskio 1883-1899; P. Tarasenkos 1926 ir Lietuvos TSR Mokslų Akademijos Istorijos instituto 1974-1978) bei atskirų rajonų paminklų ir įvairus teminiai tipiniai žemėlapiai. Tačiau minėti žemėlapiai parodo tik apytikrą paminklų vietą, paminklų aprašymuose prie žemėlapių nenurodoma tiksliai jų situacija, vėlesniuose žemėlapiuose nėra m. a. II tūkstantmečio vidurio kapinynų, alkų ir archeologinių akmenų. Be to, archeologijos paminklų teritorijos buvo braižomos paminklų anketose (Švietimo ministerijos 1935), senojo pavyzdžio pakuose (nuo 1951 m.) Kultūros-švietimo įstaigų komiteto prie Lietuvos TSR Ministrų Tarybos Archeologinių ir istorinių paminklų apsaugos skyriaus (1949-1953) ir Lietuvos TSR kultūros ministerijos Kultūros-švietimo įstaigų vyriausios valdybos Muziejų ir kultūros paminklų skyriaus (1953-1963) bei archeologinių paminklų teritorijų ir apsauginių zonų nustatymo medžiagoje (pagal Kultūros ir Žemės ūkio ministeriją, 1969.09.10 raštą).

Siekiant geriau apsaugoti archeologijos paminklus, nemažai paminklų teritorijų buvo pažymėta kartografinėje medžiagoje, išjungiant jas iš žemės naudmenų ir perduodant vykdomųjų komitetų kultūros skyrių žiniui pagal Kultūros ministerijos 1969.07.11 raštą (išjungimo aktus tvirtina rajonų vykdomieji komitetai). Tačiau minėtuose dokumentuose teritorijos dažniausiai nurodytos netikslios, sunku jomis pasinaudoti kartografuojant paminklus.

Kadangi buvo neatliktas paminklų kartografavimas ir nesudaryti jų geografinio išsidėstymo planai ir žemėlapis, paminklams nebuvo pažymimi žemėtvarkos planuose bei įvairiuose projektuose. Dėl to, vykdant žemės kultūrinimą, statybas ir kitus darbus, paminklai, nepriklausomai nuo to, kad buvo saugomi valstybės, o jų priežiūra bei apsauga pavesta atitinkamoms organizacijoms, žinyboms ir žemės naudotojams, dažnai neišsaugoti (1977-1984 m. virš 360 archeologijos paminklų, įrašytų į kultūros paminklų sąrašą išbraukti iš jo kaip sunaikinti). Todėl MMT užsakytu, gamtos ir kultūros paminklų kartografavimo lauko darbus 1970 m. Šakių ir Utenos rajonuose pradėjo Lietuvos TSR žemės ūkio ministerijos Respublikinis žemėtvarkos projektavimo institutas (IPI). 1971.02.26 įvykęs išplėstinis MMT Archeologijos sekcijos posėdis pritarė RŽPI paminklų kartografavimo darbui ir nutarė jį įjungti MMT. Kartografavimas toliau buvo vykdomas pagal RŽPI paruoštus "Gamtos ir kultūros paminklų kartografavimo nurodymus" (V., 1971). Numatyta kartografuoti ir įvairius kitus objektus, kuriuos taip pat reikėtų išsaugoti ataičiai. Šio darbo tikslas, vykdant žemių inventorizaciją, gamtos ir kultūros paminklus pažymėti planuose M 1:10000, sudaryti paminklų geografinio išsidėstymo atlasus pagal atskirus naudotojus M 1:25000 ir rajoninius žemėlapius M 1:100000 bei katalogus. Kartografavimo lauko darbus pavesta vykdyti RŽPI Kauno geodezijos, o kaim-

ralinius - kartografijos skyriams. Vėliau kartografimo klausimais įvyko keletas RŽPI ir MMT posėdimų, - priimti nutarimai. Iš visų kultūros paminklų rūšių archeologijos paminklų lojalizavimas sudėtingiausias. Nuo 1971 m. jie buvo vykdomas MMT organizuojamų žvalgomųjų ekspedicijų metu. Ekspedicijose dalyvavo ir RŽPI Kauno skyriaus specialistai, kurie pagal archeologų duomenis paminklus pažymėdavo fotoplanuose M 1:10000. Kartografavimo lauko darbai, nustatant tik paminklų vietas, vykdyti iki 1979 m. Archeologijos paminklų teritorijos žymėtos tik tuose rajonuose, kurių vykdomieji komitetai organizavo paminklų apsauginių zonų nustatymą (iki 1981.05.12, kai, vykdant 1978.12.22 Lietuvos TSR Ministrų Tarybos (MT) nutarimą, buvo išleista "Istorijos ir kultūros paminklų apsaugos zonų, reguliuojamo užstatymo zonų ir saugomo gamtinio landsafto zonų nustatymo tvarkos instrukcija" (V., 1981).

Lietuvos TSR įvairių kapinių priežiūrą, tvarkymą ir perspektyvinio išdėstymo planavimą sunkina tai, kad nebuvo jų apskaitos sistemos, geografinio išsidėstymo žemėlapis ir duomenų apie būklę, o kai kuriems ir žemės naudojimo teisės dokumentų. Todėl MT 1979.11.30 nutarimu "Dėl tolesnio kapinių tvarkymo respublikoje", užsakius miestų ir rajonų vykdomiesiems komitetams, įpareigojo Lietuvos TSR komunalinio ūkio ministeriją atlikti miestų ir miesto tipo gyvenviečių kapinių inventorizavimą, o Žemės ūkio ministeriją - kaimo kapinių apskaitą ir inventorizavimą. Pagal "Kapinių apskaitos ir kartografavimo darbų nurodymus" (V., 1981), kapinės buvo suskirstytos į pilkapius ir senkapius, kaimų kapinaites, parapijines bei etnografinių mažumų ir naujas. Vadovaujantis nurodymais, sudaromi apylinkių ir rajonų kapinių apskaitos žiniaraščiai, kaimo kapinių planai

M 1:10000 ir rajonų kapinių išdėstymo schemose M 1:100000.
 Vykdydama Lietuvos TSR Ministrų Tarybos nutarimą, MMT per žvalgomasias ekspedicijas, organizuojamas archeologijos paminklų kartografavimui, nuo 1979 m. nustatinėja laidojimo paminklų teritorijas. Žvalgant buvo nustatomos ir kitų rūšių archeologijos paminklų teritorijos, pagal literatūrą, archyvinę ir muziejinę medžiagą ieškomi nauji paminklai bei sumaikintų paminklų vietos. Tam buvo apklausiami vietiniai gyventojai, stebimas žvalgomos vietovės paviršius. Visų paminklų teritorijų ribos pažymėtos laikiniais riboženkliais. MMT užsakymu, po ekspedicijų pagaminami dar ir žemės naudotojų gamtos, istorijos ir kultūros paminklų planai M 1:10000 su paminklų teritorijomis, o tų rajonų kurių paminklai kartografuoti antrą kartą - minėtos paminklų kartografinės medžiagos antros patikslintos leidimas. Į kultūros paminklų kartografavimą nuo 1979 m. įsijungė ir VISCHAGI Vakarų filialas. Archeologijos paminklų teritorijos buvo nustatomos ir nuo 1979 m. per RŽPI atnaujintam jų išjungimui iš žemės naudmenų, nes "Kapinių tvarkymo taisyklės", patvirtintos minėtu 1979.11.30 MT nutarimu, skelbė, kad visos Lietuvos TSR teritorijoje esančios kapinės yra LDT vykdomųjų komitetų žinioje. Tačiau nuo 1985-1986 m. paminklų išjungimas nutrauktas, nes Kultūros ministerija neturėjo aiškaus požiūrio šiuo klausimu (abejota, ar tai padės paminklus išsaugoti). Be to, "Lietuvos Tarybų Socialistinėje Respublikoje Žemės Kodeksas" (V., 1985) nurodė, kad kultūros paminklai yra kolkūjų, tarybinėjų ūkių, įmonių ir kitokių žemės naudotojų žinioje. Vėliau paminklų teritorijos buvo įteisintos pagal Lietuvos TSR valstybinio agropromcūninio komiteto (APK) ir Kultūros ministerijos atstovų pasitarimo, įvykusio 1986.05.14, protokolą. Jame nurodyta, kad visų archeologijos paminklų teritorijų ribos vietovėje

nustato MMT archeologas ir pažymi laikiniais riboženkliais, o RŽPI specialistas kartografuoja paminklų teritorijų ribas ir sudaro paminklų teritorijų ribų planus (M 1:2000 ir 1:10000, o didesnio ploto nei 5 ha - tik 1:10000). Planus pasirašo MMT archeologas, rajono vyresnysis metodininkas kultūros paminklų apsaugai ir vyresnysis inžinierius žemėtvarkininkas, žemės naudotojas ir RŽPI inžinierius bei grupės vadovas, o tvirtina Kultūros ministerija. Toks planas yra priedas prie išsipareigojimo saugoti paminklą. Dėl paminklų teritorijų nustatymo įvyko daug įvairių įstaigų pasitarimų, surašyta protokolų, nutarimų ir raštų. 1986.06.04 RŽPI nurodė peržiūrėti ankstesnių ekspedicijų metu sudarytą archeologijos paminklų teritorijų ribų nustatymo lauko medžiagą ir nustatyti, kurių rajonų paminklams minėtos medžiagos pagrindu galima sudaryti teritorijų ribų planus.

Archeologijos paminklų kartografavimui į respublikos rajonus organizuotos 72 MMT žvalgomosios ekspedicijos (maždaug po 25-45 dienas, priklausomai nuo paminklų skaičiaus rajone). 1984 m. po vieną kartą baigti kartografavimo lauko darbai visuose respublikos rajonuose, o antrą, nustatant ir paminklų teritorijas, - 30 rajonų. Archeologijos paminklų teritorijos nustatytos jau 33 rajonuose (žr. priedą Nr. 1).

Žvalgymas leido patikslinti 1972 m. archeologijos paminklų sąrašą. 1977-1984 m. į jį įrašyti dar 332 paminklai ir 74 pilikalniai papildyti gyvenvietėmis, o iš sąrašo išbraukti 1509 objektai. Paaikškėjo, kad prie pilikalnių dažnai yra išlikusios senovės gyvenvietės, o pilkapių skaičius pilkapynuose žymiai didesnis, nei nurodoma literatūroje. Išaiškinta, kad kartais vienas paminklas buvo laikomas dviem. Kartografinė medžiaga, kurioje pažymėtos paminklų teritorijos, reikalinga su-

darant apskaitos ir apsaugos dokumentus (paminklų sąrašus, apskaitos korteles ir pasus, kultūros paminklų techninės apžinros aktus, kaip priedus prie įsipareigojimų saugoti paminklus), derinant įvairius projektus, sudarant tyrimų samatas, nustatant paminklų apsauginės zonos (jų nustatymas dėl organizacinių nesklaidumų kurį laiką nutrūko), įvertinant paminklus. Paminklų žemėlapiai naudojami leidžiant "Lietuviškąją tarybinę enciklopediją" ir rengiant leidinį "Lietuvos TSR kultūros paminklai". Baigiant kartografavimo darbus, susidarė sąlygos planuoti respublikos bei atskirų rajonų archeologijos paminklų žemėlapių ruošimą.

Sukaupta kartografavimo patirtis leidžia teigti, kad dirbta iš esmės teisinga kryptimi. Tačiau buvo ir trūkumų, priklausančių nuo objektyvių, bet kartais ir subjektyvių priežasčių. Pirmiausia, archeologijos paminklų kartografavimas pradėtas per vėlyai. Jau buvo išsiplėtę melioracijos darbai, pakeitę žemės paviršių ir sunaikinę daug paminklų (iki 1979 m., kai buvo pradėtas teritorijų nustatymas, respublikoje numelioruota 65% visų žemės ūkio naudmenų arba 2,5 mln. ha). Sumažėjo ir senų, žinajusių paminklų, vietinių gyventojų, o iš kai kurių kaimų išsikėlė visi. Dėl to dirbta skubotai, kad kuo per trumpesnį laiką, derinant prie žemių inventurizacijos darbų (rajonuose jie vykdomi maždaug kas 10 m.), išžvalgyti visus respublikos rajonus. Be to, 1971 m. kartografavimo nurodymai nenumatė paminklų teritorijų nustatymo ir jų žymėjimo (ukų situacijos planai M 1:10000 buvo suvedami į M 1:25000), todėl kartografavimą reikėjo pradėti pakartotinai. Ilgą laiką nekartografuoti sunaikinti paminklai, nebuvo saugomų paminklų sąraše bei lobių vietos. Žvalgymui trūko specialistų (BMT AS dirbo 2-3 darbuotojai, tik nuo 1981 m. - 4) ir transporto (ekspedicijose kartais

naudotasi rajonų vykdomųjų komitetų skirtomis mašinomis) Kadangi teisiniai dokumentai plačiau neapibūdino paminklų teritorijų, jų nustatymo ir patvirtinimo, darbe pasitaikė ir nesuipratimų. Dažnai kartografinėje medžiagoje nebuvo pažymėtos tokios paminklų teritorijos, kokias ekspedicijų metu nurodė MMT archeologai. Tai ypač palietė ariamas pilaikainių gyvenvietės, o kartais ir senkapius. 1985.04.02 APK net buvo uždraudęs braižyti archeologijos paminklų teritorijų ribas ir sudaryti tų ribų brėžinius pagal archeologų parodymus vietovėje, nestaižvalgdamas į tai, kad "Istorijos ir kultūros paminklų apsaugos ir naudojimo nuostatai" (V., 1982) numatė "žemėlapių-schemų ir atraminių planų" sudarymą, suderinus tai su valstybiniais paminklų apsaugos organais, o "Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos žemės kodeksas" (V., 1970) nurodė, kad "istorijos ir kultūros paminklų žeme laikomi žemės sklypai, kuriuose yra istorijos ir kultūros paminklų...". 1986.01.24 "TSRS nejudamų istorijos ir kultūros paminklų apsaugos zonų organizavimo instrukcija" nurodė, kad "paminklų teritorijos ribos įsigalioja kartu su paminklo paėmimo į valstybinę apsaugą ... ir nurodomos apskaitos dokumentuose" (M., 1986), tačiau tvirtinant archeologijos paminklus 1972 m., apskaitos dokumentai dėl medžiagos stokos nebuvo visai sutvarkyti ir tikslūs: sąrašai nenurodė gerų paminklų situacijų, o pasai - jų teritorijų. Be to, teritorijų dažnai nenustato ir atskirų paminklų tyrėjai, kurie tai padaryti turėtų pagal tyrinėjimų programą. Beveik nevykdomi archeologiniai tyrinėjimai, kurių tikslas būtų lokaliuoti nesurastus archeologijos paminklus ir nustatyti jų teritorijas. Kartografuojant paminklius, reikėtų plačiau panaudoti ir topografinius žemėlapius, kurie palengvintų teritorijų, funkcionalis susijusių su pamink-

lu, nustatymą.

Tik 1986.05.13 sąjunginė "Nekilnojamų istorijos ir kultūros paminklų apskaitos, saugojimo, priežiūros, naudojimo ir restauravimo tvarkos instrukcija" (M., 1986) nurodė, kad viena iš istorijos ir kultūros paminklų išsaugojimo užtikrinimo priemonių yra paminklų išsidėstymo žemėlapių-schemų ir istorinių architektūrinių atraminių planų sudarymas. Nustatyta, kad žemėlapiams - schemoms ruošiami atitinkamos šiuolaikinės kartografinės medžiagos arba geodezinės nuotraukos, kurių masteliai atitinka rajonų išplanavimo schemas ir projektus, pagrindu ir fiksuoja visų istorijos ir kultūros paminklų, naujai išaiškintų objektų, apsaugos zonų ir draustinių išsidėstymą rajonų ir respublikos teritorijose. Istoriniai-architektūriniai atraminiai planai sudaromi taip pat atitinkamos šiuolaikinės kartografinės medžiagos arba geodezinės nuotraukos, kurių masteliai atitinka miestų, kitų gyvenamųjų vietovių techninį-ekonominį pagrindimą ir generalinius planus, pagrindu. Jie, suderinus su valstybiniais paminklų apsaugos organais, ruošiami iš vietos bindžeto lėšų. Be to, instrukcijoje nurodyta, kad paminklo teritorijai yra žemės plotas, kurį paminklas užima ir kuris su juo susijęs istorinių ir funkcinio požiūriu.

Kartografuojant Lietuvos TSR archeologijos paminklus, pirmąjį kartą šalyje. Tai buvo pabrėžta planume "Archeologijos paminklų apsaugos ir panaudojimo metodiniai pagrindai", išvykusiame 1986.05.22-26 Novgorode. Kartografavimo patirtimi naudojami kitos respublikos.

Priedas Nr. 1

Mokslinės metodinės kultūros paminklų apsaugos tarybos archeologinių ekspedicijų, skirtų paminklų kartografavimui, sąrašas

Eil. Nr.	Rajonai	Žvalgymo metai	Archeologai, dalyvavę ekspedicijose	Kartografinės medžiagos pagaminimo metai
1	2	3	4	5
1	Aikmenės	1976	Dakanis B., Olišauskas R.	1978
2	Alytaus	1977	Černiauskas M.	1980
3-4	Aukščųjų	1974	Černiauskas M.	1975
	".."	1982	Baldžiūnas J., Dakanis B., Olišauskas R.	"
5-6	Biržų	1971	konsult. Černiauskas M.	1972
	".."	1980	Dakanis B., Olišauskas R.	1983
7-8	Ignalinos	1976	Černiauskas M.	1977
	".."	1985	Baldžiūnas J., Dakanis B.	"
9-10	Jonavos	1975	Jovaiša E.	1976
	".."	1984	Baldžiūnas J., Merkevičius A.	"
11-12	Joniškio	1973	Černiauskas M., Jovaiša E.	1974
	".."	1980	Dakanis B., Olišauskas R.	1982
13-14	Jurbarko	1972	Markelevičius J., Olišauskas R.	1974
	".."	1979	Olišauskas R.	1983
15-16	Kaišiadoryų	1977	Černiauskas M.	1978
	".."	1983	Dakanis B., Olišauskas R.	"

1	2	3	4	5
17-18	Kapsuko	1974	Dakanis B., Jovaiša E.	1975
	"	1983	Merkevičius A., Olišauskas R.	1986
19-20	Kauno	1972	Daugudis V., Olišauskas R.	1972
	"	1981	Kumcevičius A., Olišauskas R.	1984
21-22	Kelmės	1974	Dakanis B., Jovaiša E., Markelevičius J.	-
	"	1979	Dakanis B., Olišauskas R.	1981
23-24	Kėdainių	1975	Černiauskas M.	1975
	"	1982	Dakanis B., Merkevičius A., Olišauskas R.	1985
25-26	Klaipėdos	1977-1978	Dakanis B., Olišauskas R.	1978
	"	1981	Kumcevičius A., Olišauskas R.	1985
27-28	Kretingos	1975	Dakanis B., Olišauskas R.	1976
	"	1982	Olišauskas R.	1986
29-30	Kupiškio	1971	Černiauskas M., Markelevičius J.	1971
	"	1980	Balčiūnas J., Dakanis B.	1982
31	Ignalijų	1977	Dakanis B., Olišauskas R.	1980
32	Mažeikių	1976	Dakanis B., Olišauskas R.	1979
33	Molėtų	1978	Dakanis B., Olišauskas R.	1981
34-35	Pakruojo	1973	Markelevičius J., Olišauskas R.	1974
	"	1980	Dakanis B., Olišauskas R.	1983

1	2	3	4	5
36-37	Panevėžio	1975	Markelevičius J.	1976
	"	1982	Balčiūnas J., Dakanis B.	1985
38-39	Pasvalio	1971	Černiauskas M., Markelevičius J.	1972
	"	1980	Dakanis B., Olišauskas R.	1982
40	Plungės	1984	Dakanis B., Olišauskas R.	-
41	Prienų	1977	Dakanis B., Olišauskas R.	1979
42-43	Radviliškio	1977	Dakanis B., Olišauskas R.	1978
	"	1986	Dakanis B., Markelevičius J.	-
44-45	Raseinių	1973	Markelevičius J.	1974
	"	1980	Balčiūnas J., Olišauskas R.	1983
46-47	Rokiškio	1977	Dakanis B., Olišauskas R.	1978
	"	1985	Balčiūnas J., Dakanis B.	-
48-49	Skuodo	1974	Dakanis B., Jovaiša E.	1975
	"	1981	Olišauskas R.	1984
50-51	Šakių	-	-	1971
	"	1978	Dakanis B., Olišauskas R.	-
	"	1981	Kumcevičius A., Olišauskas R.	1984
52	Šalčininkų	1978	Dakanis B., Olišauskas R.	1980
53-54	Šiaulių	1972	Daugudis V., Olišauskas R.	1974
	"	1979	Dakanis L. Olišauskas P.	1982

1	2	3	4	5
55	Šilalės	1980	Dakanis B., Olišauskas R.	-
56	Šilutė	1984	Dakanis B., Olišauskas R.	-
57-58	Širvintų	1977	Černiauskas M.	1977
	.."	1983	Balčiūnas J., Olišauskas R.	-
59	Švenčionių	1979	Balčiūnas J., Olišauskas R.	-
60-61	Tauragės	1974	Černiauskas M., Jovaiša E.	1974
	.."	1981	Balčiūnas J., Kuncevičius A., Olišauskas R.	1984
62	Telšiai	-	-	1979
	.."	1986	Balčiūnas J., Dakanis B., Zabiela G.	-
63-64	Trakų	1975	Dakanis B., Olišauskas R.	1977
	.."	1984	Dakanis B., Olišauskas R.	-
65-66	Ukmergės	1976	Dakanis B., Olišauskas R.	1977
	.."	1984	Olišauskas R.	-
67	Utenos	-	konsult. Čer- niauskas M.	1970
	.."	1985	Balčiūnas J., Merkevičius A., Zabiela G.	-
68	Varėnos	1978	Balčiūnas J., Dakanis B., Olišauskas R.	1980
69-70	Vilkaviškio	1972	Daugudis V., Olišauskas R.	1972
	.."	1983	Merkevičius A., Olišauskas R.	-

1	2	3	4	5
71	Vilniaus	1979	Balčiūnas J., Olišauskas R.	1983
72-73	Zarasų	1976	Olišauskas R.	1977
	.."	1985	Balčiūnas J., Merkevičius A.	-